

LEBRIS

We know
books

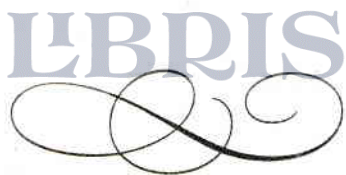
Despina B. Tympanidou

BĂIATUL DIN MUNȚI

Traducere din limba greacă:
protopresbiter dr. Gabriel Mândrilă

editura
Σοφία

București

We know
books

Cuprins

Îndărătnicie	5
Băiatul din munți	17
Licăriri de memorie	27
Puiul de grec	45
Hramul	51
Trezirea	65
Noblețea sufletului	73
Secretul	79
În călătorie	95
Bolnav, la spital	101
Adevărul	111

Îndărătnicie

Castanul din curte, încărcat de rodul său bogat, își revărsa deasa umbră asupra verandei largi, cu mozaicul ei nou și cu grilajul proaspăt vopsit.

Fetița zveltă, cu lungile-i codițe aurii, revărsa-te pe spate și umeri, își înfipse acul în broderie și se duse spre a așeza pentru a nu știu câta oară trandafirii proaspeți în vaza simplă de argilă.

– Îmi vine să le arunc pe geam. De zece ori le-ai așezat până acum, îi atrase atenția un băiețandru de vreo doisprezece ani, care stătea tolănit în fotoliul său verde.

Fața încruntată, mânioasă, o surprinsese pe Agní, care s-a retras speriată pe scaunul ei, continuându-și tulburată lucrul la broderie.

– Stérghios, doar știi că florile sunt bucuria Agnúlei¹!

---

¹ Diminutivul lui Agní (*n. trad.*).

Tânăra femeie lăsa deoparte lucrul de mână, de nuanță azurie, pe genunchi și se uită cu asprime la fiul ei.

Intervenția mamei în favoarea fiicei avu un efect cu totul opus. Vaza, florile, toate laolaltă au fost proiectate cu o forță ciudată tocmai în celălalt colț al grădinii. Fără pic de respect față de mama sa, vocea băiatului răsună cu mânie și răutate:

– Să-și caute alte plăceri, de-o vrea!

Cu toții știaau că Stérghios se mânia adesea și de multe ori fără motiv. Însă nimeni nu se aștepta la o asemenea reacție. Bunicul se ridică din colțul său, aruncându-i o privire tristă băiatului rămas în picioare, în timp ce sprâncenele-i castanii se uniră, alcătuind o linie continuă dintr-o parte în cealaltă a frunții albe și încordate.

Tuturor le-a fost teamă că ceva rău urma să se întâmple, odată ce tatăl, absorbit mai într-o parte cu lectura ziarului, se ridică în picioare.

Înalt până-n tavan, cu ochii nemișcați, severi, ațintiți asupra lui Stérghios cel mânios, își ridică degetul și îi arată casa cea mare.

– Pleacă! a spus cu vocea sa tunătoare. Nu vreau să te văd. În seara asta n-o să stai cu noi la masă.

Agnúla, ori de câte ori își vedea tatăl atât de sever, înțelegea de ce la Tribunal tremurau cu

URDIS | We know
toții în fața lui. În tăcerea absolută se urmă, se auziră pașii apăsați și ritmici ai băiatului furios, care ieșea cu capul plecat. Pedepsele tatălui, deși erau atât de rare, îl costau întotdeauna mult. De data asta însă n-avea de gând, ca alte dăți, să-și ceară iertare.

– Ce îndărătnicie! murmură ca pentru sine tatăl, în timp ce se așeza la loc.

Agnúla, cu ochii în lacrimi, de pe urma suferințelor pricinuite de aruncarea florilor, izbucni de-a binelea în plâns și din cauza pedepsirii fratelui ei. Să fie ea și florile pricina înverșunării tatălui și a pedepsirii atât de aspre a lui Stérghios!

Micul Georgel lăsă trenul cu care se juca în cealaltă parte a verandei și coborî în grabă treptele de marmură. Pentru ceva vreme nu se auzi nimic altceva decât plânsetul lui Agni și acele de împletit ale mamei, al căror clinchet trăda mișcările nervoase cu care în clipa aceea croșeta.

Cu cât soarele cobora spre asfințit, culmile îndepărtate își trimiteau răcoarea alpestră mai întâi pe dealurile cu totul verzi, care se înveșmântau în nuanța difuză a după-amiezii, apoi asupra mării moșii a judecătorului Káparis.

Era prima vară, după cei trei ani de când începuseră să se retragă aici, când moșia își recăpătase frumusețea de odinioară.

Aerul curat de munte întărea plămâinii, rume-nea obrazii copiilor, alungând oboseala studiului și a muncii din timpul iernii. Moșia era un adevărat rai. Râul abundent, care face întreg câmpul roditor, asigurând localnicilor pâinea, adăpa și moșia domnului Káparis. Bunicul, îngrijit de chira-Efthalia, slujnica înaintată în vârstă, își petrece aici cea mai mare parte a anului.

De pe veranda aceasta ochiul își află odihna la vederea feluritelor flori ale grădinii foarte bine îngrijite – iubirea aparte a Agnoúlei.

În spate, într-o parte se află pomii roditori, via, iar în cealaltă parte, în preajma zidului de piatră, este grădina de legume cu toate bunătățile ei. Pe jgheaburile din ciment pentru apă Georgel le dă drumul bărcuțelor lui de hârtie pe care le privește cum pleacă în călătorii îndepărtate. Copiii mai mari hrănesc peștișorii aurii din bazinul de apă cu zece jgheaburi, săpat în marmură.

Ce vară frumoasă au petrecut anul acesta la moșia lor! Cum s-a putut totuși întâmpla în seara aceasta un lucru atât de urât?!

Tăcerea înfrigurată de pe verandă a fost întreruptă de băiatul cel mic al judecătorului. Fără a prinde nimeni de veste, veni lângă Agnoúla, aducându-i trandafirii căzuți la pământ, pe care-i adunase, unul câte unul, din colțul grădinii,

LIBRIS

We know
books

unde fuseseră azvârliți mai devreme. Apoi alergă și aduse un vas înalt, în locul vasei sparte.

Cel dintâi care zâmbi fu tatăl. Luă el însuși florile, le așeză în vasul improvizat, iar apoi îl apucă pe băiețel ridicându-l deasupra capului, în poziție orizontală. Acesta era cel mai iubit joc al lui Georgel, ori de câte ori tatăl, mereu prins cu treburi, își făcea timp ca să se joace cu el.

Râsul ca un clinchet de argint al băiețelului, sclipirea veselă a ochilor săi azurii îi alungară gândurile amare. De altfel, și platoul mare, plin cu fructe proaspăt feliate, adus de chira-Efthalia, schimbară atmosfera. Binevoitoare, Agní le așeză frumos pe masă.

Din întreaga scenă de mai devreme nu mai rămasese decât un fel de umbră a ceasului rău.

Fructele reci de pe cele două platouri erau pe sfârșite când de jos, din spate, se auzi soneria. Agní alergă să vadă cine este.

– E Andrei, aduce laptele, murmură slab bu-nicul.

Doamna Efthalia, care din bucătăria ei nu afla-se nici de accesul de furie al lui Stérghios, nici de pedeapsa primită de la tatăl lui, de îndată ce auzi numele lui Andrei, și-a aranjat smocul de păr alb care-i venea în ochi și s-a apropiat de scaunul domnului Káparis.

– Domnule Ahile, aş putea să-ţi spun ceva, dacă tot nu-l văd pe Stérghios prin preajmă? Dar mai întâi să plece Andrei şi pe urmă.

Puiul de țăran cu păr castaniu, până în paisprezece ani, aruncă o privire spre verandă. Chi-pul său trandafiriu roşi până în vârful urechilor, când îi văzu din spatele uşii bucătăriei pe toţi adunaţi.

Primi de la doamna Elena struguri şi mere răcoroase şi o frumoasă carte mai mică, apoi, mângâindu-l pe Mávro, câinele de pază al casei, care dădea mereu din coadă şi lătra când îl vedea pe Andrei, plecă.

Judecătorul s-a întors curios spre bătrâna Ef-thalía ca să audă ce avea să-i spună. Dar ea, fidelă sfaturilor stăpânului ei de a nu discuta în prezenţa copiilor cele ce-l privesc, aşteptă să audă clopoţelul porţii de afară, ca să se asigure că Andrei plecase de-a binelea.

Pe Agní a trimis-o în bucătărie spre a aşeza far-furiile şi tacâmurile. Şi apoi, de parcă ar fi vrut să câştige timpul deja pierdut, începu să vorbească zorit:

– Noi, chir-Ahile, împreună cu bunicul trăim cele mai multe luni aici, la moşie şi ştim bine locurile. Nu zic, eşti cu carte şi cunoşti şi domnia ta cum sunt țăranii, mai ales cei din satele Pipe-

riá, Plátanos, Aetoráhi. Poate-o au în sânge, poate de la rebelii din vremea războiului civil² ce-a ținut atâția ani, dar de prin locurile astea nu lipsesc nici tâlhari, nici cuțitari, nici hoți. Ce-ți spun eu dumitale, știi mai bine decât mine. Totuși să nu-mi spui că nu sunt și oameni de aur: cinstiți, muncitori, gospodari. Pe care ceilalți îi tulbură cu zâzaniile, câteodată cu amenințările, alteori cu amăgirile lor.

Doamna Elena se opri din împletit și se uită la chira-Efthalía, încercând să ghicească unde voia să ajungă.

– Unul dintre aceștia, de care-ți spun eu acum, chir-Ahile, e și chir-Thýmos, tatăl lui Andrei, care la tinerețe a fost amăgit pentru ceva vreme și s-a încurcat într-o treabă murdară. Am aflat de la nevastă-sa. L-au închis, a făcut pușcărie, bineînțeles, unde a stat vreme de aproape un an, dar a dat dovadă de bună purtare și-au înțeles că a fost înșelat și l-au grațiat, iertându-i-se cel de-al doilea an de pedeapsă. Mai târziu, omul s-a că-

² Războiul civil (1946-1949) rămâne confruntarea cu cele mai nefaste consecințe pentru istoria statului modern elen. Începând în martie 1946 (după alții în octombrie 1946), s-a încheiat la 29 august 1949, când forțele așa-numitei „armate democratice” ale partidului comunist elen (pierzând sprijinul rus din pricina disensiunilor dintre Tito și Stalin) au fost obligate să se retragă în Albania, la putere rămânând forțele de dreapta. Ulterior, câteva mii de oameni au părăsit Grecia, cerând azil politic în țările comuniste învecinate (*n. trad.*).

IBDIS | We know

sătorit și s-a așezat la casa lui. Acum trudește din greu ca să-și crească cei cinci copii. De mai bine de un an e plecat în satul unui văr de-al său, unde câștigă mai bine.

Chira-Efthalia, care până atunci își strânsese de trei ori smocul de păr alb, care îi tot cădea, continuă acum un pic mai supărată:

– Și, spune-mi, chir-Ahile și dumneata, care ești cu carte și ai minte, se cuvine ca Stérghios, care anul ăsta merge la gimnaziu, unde se întâlnește cu Andrei, care ne aduce lapte, brânză, unt, să-l ocărăscă, să-l muștruluiască, vrei, nu vrei, chiar să-l bată?

Doamna Elena și bunicul, care aveau în minte proaspăta pedeapsă a lui Stérghios, ar fi vrut ca bătrâna slujnică să se oprească. Însă ea continuă și mai îmbufnată:

– Eu v-am spus. Și nu vă ascund că i-am dat câteva ștrengarului. Dar el o ține tot așa. Cu ce i-a greșit puiul de țăran? Nu îi sunt de ajuns prietenii ca să se certe, acum se ia și de copiii săraci din sat?

Chipul întunecat al judecătorului prevestea o nouă furtună.

Însă, din fericire, Agní, care-și terminase treaba în bucătărie, se apropie și, fără să fi auzit deloc discuția, spuse sfios:

– Tată, ne-ai promis pentru seara asta o plimbare sus pe deal. Soarele a asfințit.

Agní, care acum se gândea că fratele ei se va fi aflând în camera sa supărat, și-ar fi dorit foarte tare să nu meargă nicăieri. Dar uite că știa că această plimbare avea să-i facă multă plăcere tatălui ei!

Doamna Elena se agăță de propunerea lui Agnί ca de un colac de salvare:

– Da, Ahile, trebuie să-i duci pe copii, adăugă ea precipitată.

Apucându-și fiica de braț, îi spuse:

– Să te duci să aduci puloverul lui Georgel și o jachetică pentru tine.

Apoi s-a întors spre bătrâna slujitoare, care se afla lângă ea, atenționând-o cu bunătate:

– Cât privește cealaltă chestiune, dragă Efthalia, o s-o rezolvăm. Totuși am ceva să-ți reproșez: să știi de atâta timp și să nu-mi spui nimic?

– Da' mi-am spus că-l pun eu la punct pe ștregar, îi răspunse doamna Efthalia, înmuindu-se un pic din pricina observației delicate pe care i-o făcuse stăpâna.

Mama l-a îmbrăcat pe Georgel cu puloverul galben, iar el, disciplinat, o apucă de mână pe Agnί, coborând în salturi treptele de marmură.

LIBRIS

We know

books

Din spate, îi urma grav, cu chipul mohorât
din pricina gândurilor, tatăl.

Agní îmbrățișă din privire florile grădinii și,
amintindu-și de pedeapsa fratelui ei, suspină.

Ce frumos ar fi fost dacă i-ar fi însoțit și Stér-
ghios!